

Piata in care a cantat Shakira?!...

Scris de av. Florentin TUCA, managing partner, Tuca Zbarcea & Asociatii | Data: 18.11.2022
13:54

Cu ceva vreme in urma – nu spui si nici nu vreau sa-mi amintesc cand anume, ca mi-e greu s-accept trecerea timpului – ii trimiteam Dariei mele dintr-a patra-a-cincea, o data la doua-trei zile, pe e-mail, cate o tema-lucrare de control din partea lui Don Trandafir. La *omendat* (ca s-o citez cu rigoare), dupa ce abordasem in repetate randuri subiecte de gramatica si limba romana, istorie si geografie, basme si teatre de copii-papusi, mi-a venit, nitam-nisam, sa-i testez temeinicia cunostintelor de educatie civico-juridica (materie inexistentă in programa atunci, din cate nu-mi amintesc) si-am provocat-o sa defineasca, printre alti termeni, conceptul numit „Constitutie”. Ea stia, evident, ca sunt avocat si ma auzise, adesea, dezbatand diverse teme de drept, motiv pentru care, in criza de subiecte adecvate pedagogic, devenisem, brusc, sincer interesat daca avea vreo idee – vaga, stramba, alambicata sau sleampata, cum o fi – despre biblia sistemului juridic national. Si nu ascund ca aveam ceva sperante intr-o definitie cat de cat satisfacatoare, un fel de „Constitutia este atunci cand te uiti la toate din punctul cel mai inalt” sau, „atunci cand esti cel mai respectuos cetatean”, ori „atunci cand se intoneaza imnul”, sau „atunci cand este cel mai important lucru din tara” ori, fie!, „atunci cand ti-e cel mai frica”. Nu mai tin minte cat am asteptat – cert este ca Daria nu se prea incadra in termene – pana mi-a aparut in cutia postala – electronica, cum altfel? – memorabilul raspuns. El suna asa (si va jur ca nu inventez nimic): „Constitutia este piata in care a cantat Shakira”. Exact asa, va asigur din nou.

Dupa cum bine stiti, Piata Constitutiei exista cu adevarat si este acel estuar in care Victoria Socialismului se varsa in Casa (Reprezentantilor) Poporului si in care au cantat si dansat nu doar Shakira, ci si alti artisti ori chiar politicieni locali in campanie muzical-electorală.

Pe de alta parte, dupa cum la fel de bine stiti, mai exista o piata a Constitutiei, una de idei, analize si dezbateri, care astazi este plina-ochi de juristi, analisti si jurnalisti, concentrati cu totii pe statutul, forta si maretia Legii Fundamentale a statului roman. Cei mai multi dintre ei deplang, cu indreptatire, cred eu, atacurile recente le adresa sacralitatii normative a acestui Act si trag semnale de alarma legate de pierderea suveranitatii nationale al carei garant este tocmai Constitutia.

Prin prezenta luare de cuvânt, intentionez sa intru si eu un minut in aceasta agora si, dupa cateva precizari legate

de context (1), sa ma alatur lor si sa-mi exprim admiratia pentru curajul, spiritul civic, rigoarea juridica si patriotismul (da, asta e termenul) cu care isi (si ne) sustin cauza (2). Pe de alta parte, simt nevoia sa intervin pentru credinta sincera ca, desi ranita, Constitutia n-a murit, dar exista riscul ca repetatele perfuzii si sedinte de chimioterapie s-o trimita spre eutanasiere (3).

1. Dezbaterile pe tema raspunderii judecatorilor pentru ignorarea unei decizii a Curtii Constitutionale sunt de oarecare notorietate, cel putin printre juristi. Relativ recent, instanta suprema de contencios constitutional a fost sesizata si chemata sa se pronunte cu privire la (ne)constitutionalitatea unui text din proaspata lege privind statutul magistratilor care, spre deosebire de reglementarea anterioara, nu mai prevede raspunderea judecatorului pentru abaterea disciplinara constand in ignorarea unei decizii obligatorii a Curtii Constitutionale. Printr-un act abia scos din cuptor, Curtea a confirmat constitutionalitatea respectivei norme, dar a statuat ca raspunderea judecatorului pentru nesocotirea uneia dintre deciziile sale obligatorii ar putea fi antrenata doar in caz de „rea credinta” sau „grava neglijenta” a magistratului in cauza^[1]. Printr-o asemenea interpretare, s-a consintit – permisa-mi fie analogia – ca obligatia judecatorului de a respecta intocmai o decizie (obligatorie) a Curtii Constitutionale nu mai este una „de rezultat”, ci „de mijloace” („de prudenta si diligenta”). Nu-mi propun, in cele ce urmeaza, sa pun la indoiala obligativitatea acestei hotarari si nici sa intru in elaborate dezbateri tehnice pe seama ei.

2. Cu toate acestea, in acord cu numerosi confrati si oameni de bine care s-au exprimat si au protestat public, gasesc ca pastrarea in cadrul juridic a sanctiunii disciplinare pentru judecatorii care nesocotesc o decizie a Curtii Constitutionale doar in caz de „rea-credinta” sau „grava neglijenta” este o solutie nu doar neinspirata si greu de aplicat, ci si extrem de periculoasa. Da!, cred si eu ca o asemenea formula reprezinta o anomalie juridica, in vadita contradictie cu litera si spiritul Legii Fundamentale care, ambele, dau valoare suprema normelor constitutionale (art. 142) si confera forta obligatorie *erga omnes* deciziilor pronuntate de Curtea Constitutionala (art. 147 alin (4)). Da!, sunt de acord ca transformarea datoriei judecatorului de a respecta deciziile obligatorii ale Curtii Constitutionale din obligatie „de rezultat” (un *firesc* rezultat, as zice) intr-una de „prudenta si diligenta” are ca efect, cumva, slabirea ori matuirea rostului imperativ al acestor hotarari. Da!, vad in acest amendament legislativ un atac la adresa suprematiei Constitutiei insasi si la adresa suveranitatii nationale pe care ea este menita s-o garanteze. Totusi, nefiind un constitutionalist, nu-mi dau seama daca, strict tehnic, respectiva omisiune poate fi calificata drept „neconstitutionala” (dar aspectul acesta este mai putin relevant in contextul in care tin sa ma amplasez). In orice caz, Curtea este suverana, iar deciziile ei, ca ne plac sau nu, sunt obligatorii, motiv pentru care ma vad nevoit sa inghit in sec.

3. Cu toate aceste premise in minte, subliniate cu doua linii, tin ca, dupa inghititul in sec, sa expectorez cateva oftaturi.

Intai, imi vine sa ma feresc de tonul excesiv de dramatic, apocaliptic de-a dreptul, al respectivilor confrati si jurnalisti. Nu!, nu cred ca, prin eliminarea respectivei sanctiuni pentru judecatorii care nu respecta deciziile Curtii Constitutionale (in alte situatii decat „reaua credinta” sau grava neglijenta”), „parlamentarii nostri au abrogat *de facto* Constitutia si au renuntat la statalitatea Romaniei”, ori ca ar fi „instituit caracterul facultativ al deciziilor CCR”^[2]. Nu!, nu cred ca efectul eliminarii din legislatie a sanctiunii disciplinare pentru nesocotirea deciziilor Curtii Constitutionale este „punerea intre paranteze a Constitutiei Romaniei”, ca „fiecare judecator va avea posibilitatea sa judece, de astazi, dupa ”, ori ca „deciziile obligatorii ale CCR pot fi ignorate de catre judecatorii care solutioneaza dosare penale, civile sau administrative”^[3]. Nu!, nu cred nici ca „Romania si-a pierdut suveranitatea”, nici ca „nu mai este un stat, e doar o anexa globalista”, nici ca Legea Fundamentala ar „ramane la bunul plac al judecatorilor, daca vor s-o ia in considerare sau nu”, nici ca, prin validarea respectivelor norme, Curtea Constitutionala s-ar fi „desfiintat” ori si-ar fi „desfiintat propriul rol”, sau ca „nu mai avem Constitutie si statul roman nu mai e” si nici ca „legea fundamentala nu mai conteaza”^[4]. Nu!, nu sunt de acord cu teza ca judecatorii Curtii Constitutionale „au hotarat ca deciziile lor nu mai sunt obligatorii” si nici ca, „din momentul validarii legilor justitiei, CCR functioneaza ilegal”, iar „dezastrul e iremediabil”^[5]. Mi se par, de asemenea, exagerate afirmatiile domnului profesor Severin, eminent si valoros jurist si diplomat, conform carora „CCR s-a sinucis, tragand in mormant, odata cu ea, si suveranitatea statului roman”, „prin efectul acestei decizii Constitutia nu mai este legea suprema a Romaniei”, „in statul roman guvernarea legii a incetat, iar democratia nationala nu mai exista” si „poporul roman nu mai este singurul indreptatit sa stabileasca regulile care organizeaza statul sau”^[6].

Ajuns la acest punct, insist asupra unei perspective diferite de aceea anticipata de domnul profesor Severin in textul din care am extras aceste ultime teze. Dezacordurile exprimate mai sus vin nu din lehamitea „compatriotului intelept” care evita sa „dramatizeze”, convins ca, gratie „norocului istoric”, „ne vom descurca noi cumva” si care crede cu tarie in formula magica „merge si asa”. Nu, chiar nu cred ca „merge si asa”, dar, dupa mintea mea, riscurile viitoare, alimentate de actualele dezbateri, sunt legate nu doar de lehamitea formulei magice, ci si de lipsa

nuantelor, de abordarea fatalisto-defetista si de sonorul in exces al alarmelor.

Inteleg perfect abordarile sintetizate mai sus, nu le iau *ad litteram* si pretind ca citesc cum trebuie *printrerandurile* lor. Accept, de asemenea, ca frustrarile avocatilor Legii Fundamentale pot fi exprimate in hiperbole, metafore si tonuri pamfletare. Achiesez la *spiritul* protestului si ma declar emotionat de racnetul revolutionar al acestor manifeste. Peste toate, simt!, chiar simt!, ca suntem in fata unei campanii de agresiune la adresa suveranitatii juridice si spiritului national (cat o mai fi din el). Cu toate astea – si astfel ajung la motivatia principala a prezentei interventii – sunt preocupat de efectul subversiv al acestor hiperbole, metafore si tonuri pamfletare si le raspund cu o imensa convingere si cu o grava temere.

Incep cu convingerea, partea plina a paharului. Ca jurist, cred, cu serioase argumente care tin de croiala sistemului normativ, in suprematia si invincibilitatea Constitutiei nationale. Ea reprezinta – iertat sa-mi fie pleonasmul, mi-l asum grandilocvent – cel mai suprem izvor de drept pentru ca este cel mai intim legat de ideile de legitimitate si suveranitate. Oricate analize nuanate am fi obligati sa realizam prin raportare la dreptul comunitar si oricate riguroase si intemeiate „concesii” am accepta in fata prevalentei unor norme de drept international, Constitutia noastra ramane – si trebuie sa ramana – expresia suprema a acestei legitimitati si suveranitati. Oricate *false-flag*-uri, atentate judiciare si cutremure normative ar fi organizate pentru detonarea ei, ea nu poate fi daramata decat odata cu dinamitarea dreptului insusi si cu instaurarea haosului si arbitrariului. Pentru noi, ca juristi romani, Constitutia nationala este si ar trebui sa ramana, ca limba materna, parte integranta din identitatea si din spiritul nostru, autocentrata, indestructibila si, peste toate, intim legata de propriile radacini care-i asigura legitimitatea.

Cat despre deciziile Curtii Constitutionale, ele sunt obligatorii si nicidecum bruxellez-facultative. Ele chiar *trebuie* avute in vedere de judecator in formarea propriilor sentinte, iar o hotarare judecatoreasca emisa cu incalcarea lor este nula indiferent ca emitentul ei – judecatorul in cauza – raspunde sau nu din punct de vedere disciplinar pentru respectarea lor. Faptul ca raspunderea juridica a judecatorului pentru asemenea omisiune a fost – in mod nefericit, o repet! – eradicata sau edulcorata nu echivaleaza cu validarea hotararilor adoptate de el cu ignorarea efectelor obligatorii ale deciziilor Curtii Constitutionale! A nu marca aceasta distinctie si a ramane hipnotizat de vraja facultativ-optionalului inseamna, in limbaj fotbalistic, a te duce dupa fenta.

Or – si acum ajung la partea goala a paharului -, am sincera temere ca exagerarile analistilor mentionati ar putea contribui – fara ca dansii sa fi urmarit asta, evident! – tocmai la succesul trist al unei manipulari periculoase prin distragerea atentiei colective dinspre padure inspre copaci si dinspre realitate in marele ei (constitutional) inspre micile componente pe care am fi somati sa le luam in seama ca efect al triangularii (cum ar fi raspunderea magistratilor); la reusita unei diversiuni care ar avea ca obiectiv o schimbare de tonuri, o modificare de accente si-o retragere dintr-un transeu altminteri foarte solid; la un nou umar infipt in usa statului de drept (suveran si inviolabil, nu-i asa?), usa deja crapata de validarea constitutională a acelui amendament legislativ; la destructurarea intregului sistem judiciar (bat in lemn, evident) ca efect al unei resemnate aruncari a prosopului. In alti termeni, temerea pe care o exprim aici este ca, maine, hiperbolele, metaforele si tonurile pamfletare ale confratilor si analistilor evocati sa fie preluate, in viitoarea jurisprudenta ori activitatea legislativa sau executiva, *ad litteram* si transpuse in decizii care dizolva Curtea Constitutionala in apa de ploaie, ignora hotararile ei ca fiind „facultative”, plaseaza Constitutia „intre paranteze” (oricum „nu mai avem Constitutie si statul roman nu mai e”), restrang drepturi si libertati pe motiv ca „legea fundamentala nu mai conteaza”, condamna cetateni romani la puscarie pe baza recomandarilor MCV sau pe baza „propriei legi” a judecatorului (ca, oricum, „dezastrul este iremediabil”). In fond, vor zice unii, daca si renumitul profesor Severin a acceptat ca nu mai avem Constitutie si Curte Constitutionala, atunci chiar nu mai avem, asta e, ne judecam la sfatul comunal, pe baza instructiunilor militiei de sector si a dispensarului local (ca oricum dreptul tinde sa devina medicalo-martial). Iar daca tot domnia sa se teme ca tot acest tapaj judiciar echivaleaza cu „sfarsitul Romaniei”, atunci nu ne ramane decat sa ne randuim dupa legile junglei si sa ne cautam alta tara, alta capitala, alta limba, alt drapel si-un alt rost intr-o lume a „noii normalitati” juridice, o lume fara Romania.

Caz in care, busola juridica fundamentala in aceasta cautare ar fi redusa – trista si dureroasa perspectiva! – taman la estuarul in care Victoria Socialismului se varsa in Casa Poporului, adica exact piata in care a cantat Shakira.

preluare de pe [blogul avocatului Florentin Tuca](#)

^[1] Decizia Curtii Constitutionale nr. 520/14 noiembrie 2022

^[2] <https://www.activenews.ro/opinii/Anca-Radu-NICI-CONSTITUTIE-DAR-NICI-POPOR-176756>

^[3] <https://jurnalul.ro/special-jurnalul/ccr-s-a-sinucis-orice-decizie-a-curtii-constitutionale-poate-fi-ignorata-de-instantele-de-judecata-914874.html?fbclid=IwAR1hEW2pfUEqMIVKaYycfP3egplsZeuVlqIXtDgrsZ76e9oNO7z-LoaZKhw>

^[4] <https://www.activenews.ro/stiri/Un-fleac-ne-au-ciuruit-CCR-a-respins-toate-cererile-de-obiectie-de-neconstitutionalitate-formulate-in-cauza-referitor-la-Legile-Justitiei.-Primele-reactii-dupa-decizia-judecatorilor.-ACTUALIZARE-177337>

^[5] <https://romanioliberal.ro/op-ed/curtea-constitutionala-s-a-detonat/>

^[6] <https://www.luju.ro/intelepciunea-i-lucru-mare-sa-nu-dramatizam-merge-si-asa>